

**ЗАЯВА
ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ
СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ**

проекту Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року

1) ЗАМОВНИК:

Міністерство енергетики та вугільної промисловості.

2) ВИД ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Вид документа державного планування – Державна цільова економічна програма розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року (далі – Програма).

Ціллю проекту Програми є забезпечення АЕС України концентратом природного урану власного виробництва в повному обсязі та організація виробництва ядерного палива і його компонентів на базі національних ресурсів природного урану та цирконію для стабільного забезпечення АЕС України ядерним паливом, зменшення імпортозалежності та диверсифікації постачальників палива.

Державна цільова економічна програма розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року розроблена на підставі таких документів державного планування:

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 943-р «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1021-р із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМУ № 917-р від 28.11.2018 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік»;
- Енергетичною стратегією України на період до 2035 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р
- Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р.

3) ТЕ, ЯКОЮ МІРОЮ ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ВИЗНАЧАЄ УМОВИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ АБО ОБ'ЄКТІВ, ЩОДО ЯКИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ, РОЗМІРУ, ПОТУЖНОСТІ АБО РОЗМІЩЕННЯ РЕСУРСІВ);

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до першої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включено:

- установки для виробництва ядерного палива.
- хімічне виробництво, в тому числі виробництво уранового концентрату, двоокису цирконію, цирконієвої губки.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включено:

- збільшення ємності хвостосховища;
- видобувну промисловість:
 - видобування корисних копалин, крім корисних копалин місцевого значення, які видобуються землевласниками чи землекористувачами в межах наданих їм земельних ділянок з відповідним цільовим використанням;
 - перероблення корисних копалин.

Так, проектом Програми передбачається влаштування інфраструктури для збільшення виробництва уранового концентрату в обсязі потреби АЕС України, створення виробництва цирконієвої губки та виробництва ядерного палива для АЕС України, яка підлягатиме процедурі оцінки впливу на довкілля, зокрема:

Завдання 1. Уранове виробництво

- збільшення обсягу видобутку уранової руди в результаті освоєння Новокосятинівського (с. Олексіївка Кіровоградська обл.), Апрельського та інших нових родовищ урану;
- реконструкція гідрометалургійного заводу в м. Жовті Води, збільшення ємності хвостосховища для розміщення відходів переробки уранових руд;
- реконструкція об'єктів з виробництва іонообмінних смол в м. Кам'янське;
- впровадження прогресивних технологій переробки уранових руд методами купчастого та блочного вилуговування на діючих шахтах.

Завдання 2. Цирконієве виробництво

- розширення потужностей існуючого виробництва двоокису цирконію до 320 тонн на рік;
- створення потужностей з виробництва цирконієвої губки в обсязі 250 тонн на рік;

Завдання 3. Виробництво тепловидільних збірок

- будівництво заводу з виробництва ядерного палива (відбір місця розташування визначиться на основі конкурсу).

Для досягнення мети проектом Програми передбачена проектна підтримка та кадрове забезпечення підприємств атомно-промислового комплексу для виконання завдань Програми, зокрема:

Завдання 4. Проектне та інформаційне супроводження

- проектне супроводження виробництва концентрату природного урану (удосконалення технології та обладнання для проведення гірничих та закладних робіт; розроблення технології і обладнання для радіометричного сортування гірничої маси; впровадження технології купчастого вилуговування; тощо);
- проектне супроводження виробництва іонообмінних смол для вилучення урану (удосконалення технологій та технічне переоснащення виробництва іонообмінних смол);
- проектне супроводження цирконієвого виробництва (технічний супровід впровадження технології магнійтермічного відновлення цирконієвої губки; розробка вихідних даних та проектної документації для виробництва цирконієвих сплавів);
- проектне супроводження створення виробництва ядерного палива (технічна підтримка на етапах введення виробництва в експлуатацію; здійснення проектно-вишукувальних робіт та проведення експертиз проектів і розроблення робочої документації, передбачених вимогами Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560, та інших нормативно-правових актів.

Тобто, підтримка та створення вищезазначеної інфраструктури для виконання завдань Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року, є об'єктом, що підлягає процедурі оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4) ЙМОВІРНІ НАСЛІДКИ:

а) для довкілля:

В ході здійснення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року, зокрема, мають бути оцінені наслідки за основними напрямками:

- охорона і раціональне використання природних ресурсів (водні ресурси, ґрунти, надра, фауна, флора);
- охорона атмосферного повітря;
- створення умов щодо безпечного поводження з відходами виробництва та відходами споживання (побутові відходи);

у тому числі для здоров'я населення:

фізичні, хімічні чи біологічні характеристики забруднюючих речовин, які створюють чи можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини та вимагають спеціальних методів і засобів їх зниження.

б) для територій з природоохоронним статусом;

На територіях, які буде охоплювати Державна цільова економічна програма розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року, відсутні об'єкти природно-заповідного фонду

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

Реалізація завдань Програми не матиме транскордонних наслідків для довкілля, оскільки території, які будуть задіяні під час реалізації Програми, розташовані на значній відстані від межі сусідніх держав.

5) ВИПРАВДАНІ АЛЬТЕРНАТИВИ, ЯКІ НЕОБХІДНО РОЗГЛЯНУТИ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО;

Концепцією Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 943-р, передбачено розроблення та затвердження КМУ Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року.

На виконання пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 943, Урядом прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1021 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року» (далі – план заходів).

План заходів розроблено та затверджено відповідно до завдань, Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р, якою визначено основні заходи з реформування енергетичного сектору з метою конкретизації шляхів досягнення цілей щодо розвитку атомно-промислового комплексу, зокрема збільшення виробництва уранового концентрату, створення цирконієвого виробництва та власного виробництва ядерного палива на території України для задоволення потреб вітчизняних АЕС в повному обсязі, диверсифікації джерел постачання ядерного палива та забезпечення енергетичної незалежності України.

Запропонований проект Програми містить наступні стратегічні завдання:

- збільшення виробництва концентрату природного урану до 2480 тонн;
- організація виробництва тепловидільних збірок для потреб АЕС України;
- створення виробничих потужностей з виробництва цирконієвої губки в обсязі 250 тонн на рік;
- організація виробництва трубної заготовки та цирконієвого прокату в обсягах, необхідних для виготовлення тепловидільних збірок для атомних електростанцій України;
- розвиток підприємств атомної промисловості України;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- підвищення рівня енергетичної безпеки України;
- забезпечення ядерної та радіаційної безпеки під час виробництва ядерного палива.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2024 року.

Проте в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки будуть розглянуті наступні альтернативи:

Альтернатива 1:

«Нульовий сценарій» - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

Оцінка ефективності вказаного альтернативного варіанту буде відображена у Звіті про стратегічну екологічну оцінку.

6) ДОСЛІДЖЕННЯ, ЯКІ НЕОБХІДНО ПРОВЕСТИ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАТИМУТЬСЯ ПІД ЧАС СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ;

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки необхідно визначити доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, оцінити вплив на навколишнє середовище в період реалізації заходів Програми, дати прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час проведення стратегічної екологічної оцінки є відповідність заходів Програми вимогам Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу України «Про надра», Закону України «Про охорону атмосферного повітря», Закону України «Про відходи», нормам радіаційної безпеки України (НРБУ – 97), санітарним нормам і правилам України та іншим нормативно-правовим актам природоохоронного напрямку.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається використовувати наступну інформацію:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- проведення аналізу слабких та сильних сторін завдань Програми з точки зору екологічної ситуації;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки впливу заходів Програми на складові довкілля та на стан здоров'я населення;
- моніторинг фактичного впливу реалізації завдань Програми на довкілля.

7) ЗАХОДИ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ РОЗГЛЯНУТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ;

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглядати заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством та нормативно-правовими актами.

Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища при розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні в експлуатацію, експлуатації, консервації, споруд та інших об'єктів.

Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- д) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;
- е) здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення При здійсненні

планованої діяльності у відповідності до вимог статті 24 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму, неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів будуть розглядатися:

- відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні, архітектурно-будівельні та інші заходи щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;
- заходи радіаційної безпеки, відповідних санітарних правил, а також заходи встановлені нормами, іншими актами законодавства, що містять вимоги радіаційної безпеки.

8) ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ;

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Пропонується така структура Звіту із СЕО:

1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі

будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9) ОРГАН, ДО ЯКОГО ПОДАЮТЬСЯ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ, ТА СТРОКИ ЇХ ПОДАВАННЯ.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року *подаються до:*

Департаменту ядерної енергетики та атомної промисловості України Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Відповідальна особа: Начальник відділу _____ Тарасова Ірина Михайлівна (контактні дані: irina.tarasova@mev.gov.ua, 044 2063836).

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів, тобто до _____ **2019 року.**